

**ВИСОКА ШКОЛА СТРУКОВНИХ СТУДИЈА ЗА
ВАСПИТАЧЕ „МИХАИЛО ПАЛОВ“- Вршац, Србија
UNIVERZITET DE VEST "AUREL VLAJKU" Arad - Rumunija**

UDK 371.95

ISSN 1820-1911

**DAROVITI
I
KVALITET OBRAZOVANJA**

Z B O R N I K 19

Vršac - Arad, 2014.

Izdavači:
Visoka škola strukovnih studija za vaspitače „Mihailo Palov“ – Vršac
Universitatea de Vest „Aurel Vlaicu“, Arad, Romania

Za izdavače:
Akademik Lizika Mihuc
Doc. dr Jelena Prtljaga

Zbornik uredili:
Akademik Grozdanka Gojkov, glavni urednik
Prof. dr Aleksandar Stojanović, odgovorni urednik

Redakcija:

Prof. dr A. Ilika, Arad, Rumunija
Prof. dr S. Kurteš, Portsmut, V. Britanija
Prof. dr M. Zuljan, Ljubljana, Slovenija
Doc. dr A. Kolak, Zagreb, Hrvatska
Akademik M. Milin, Arad, Rumunija
Prof. dr Lj. Kevereski, Bitolj, Makedonija
Prof. dr V. Nojman, Temišvar, Rumunija
Dr N. Sturza – Milić

Dr M. Maran
Doc. dr A. Gojkov – Rajić
Doc. dr J. Prtljaga
Doc. dr T. Nedimović
Dr E. Činč
Prof. dr Aleksandar Stojanović

Anonimne recenzije (domaće i inostrane)

Lektor i prevodilac rezimea:
engleski jezik - doc. dr Jelena Prtljaga

Lektori:
MA Ljiljana Kelemen (srpski jezik)
Doc. dr Branduša Žujka (rumunski jezik)

Likovni urednik:
Stanislav Suhecki

Tehnički urednik:
Prof. dr Aleksandar Stojanović

ISSN 1820-1911
ISBN 978-86-7372-191-0

Štampa: Tuli, Vršac
Tiraž: 100 primeraka

DAROVITI I KVALITET OBRAZOVANJA

ZBORNİK VISOKE ŠKOLE STRUKOVNIH STUDIJA ZA
VASPITAČE „MIHAILO PALOV“ - VRŠAC

MEĐUNARODNI NAUČNI SKUP
„DAROVITI I KVALITET OBRAZOVANJA“

Sadržaj:

	str.
Uvodne napomene	13
Učesnici skupa	19
I U čast akademikima Bosiljki i Jovanu Đorđeviću	
Bosiljka Đorđević: SEĆANJA SA STANOVIŠTA STUDENTA	27
Jovan Đorđević: PRVE POSLERATNE GENERACIJE PEDAGOGA	29
Никола Поткоњак: У ЧАСТ АКАДЕМИЦИМА БОСИЉКИ И ЈОВАНУ ЂОРЂЕВИЋУ	31
Dušan M. Savićević: NAUČNI DOPRINOS JOVANA ĐORĐEVIĆA SRPSKOJ PEDAGOGIJI	34
Đorđe Đurić: АКАДЕМИК БОСИЉКА ЂОРЂЕВИЋ - ИСТАКНУТИ НАУЧНИК И ПРОSVETNI RADNIK	40
Stipan Jukić: АКАДЕМИК ПРОФЕСОР DR JOVAN ĐORĐEVIĆ	46
Петар Стојаковић: БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ О АКАДЕМКИЊИ ПРОФ. ДР БОСИЉКИ ЂОРЂЕВИЋ	49
Младен Вилотијевић: ПОДСТИЦАЈНИ ПРИМЕРИ У СПАЈАЊУ ТАЛЕНТА И УПОРНОСТИ	51
Radovan Grandić: АКАДЕМИК PROF. DR JOVAN ĐORĐEVIĆ	54
Tanja Nedimović: ISTRAŽIVANJA PROBLEMATIKE DAROVITOSTI U RADOVIMA АКАДЕМИКА BOSILJKE ĐORĐEVIĆ	57
Aleksandar Stojanović: DOPRINOS PROF. DR JOVANA ĐORĐEVIĆA TEORIJI MORALNOG VASPITANJA I ISTRAŽIVANJIMA DRUŠTVENO-MORALNIH VREDNOSTI	60
II Impulsi za diskusiju	
Moja Jurišević: PREMISLEK O KAKOVOSTI: GLAS NADARJENIH UČENACEV V IZOBRAŽEVALNEM KONTEKSTU	67
Љупчо Кеверески: КВАЛИТЕТОТ НА ОБРАЗОВАНИЕТО НА НАДАРЕНИТЕ И ТАЛЕНТИРАНИТЕ ИМПЕРАТИВ И ПРЕДИЗВИК ВО 21. БЕК	70

III Saopštenja i diskusija

Milica Andevski, Mira Vidaković: DAROVITI U ILUZIJAMA PEDAGOŠKOG I NEOLIBERALNOG PRINCIPA	79
Радован Антонијевић: ЕФИКАСНОСТ И ЕФЕКТИВНОСТ КАО ДИМЕНЗИЈЕ КВАЛИТЕТА ОБРАЗОВАЊА ДАРОВИТИХ.....	88
Jasmina Arsenijević, Željko Vučković: PSIHOLGIZACIJA I EKONOMIZACIJA PEDAGOŠKOG RADA SA DAROVITIMA	93
Snežana Babić Kekez: KVALITET OBRAZOVANJA DAROVITIH STUDENATA I OBRAZOVNE POLITIKE	103
Елена Викторовна Бережнова: ПРОФЕСИОНАЛНАЯ КОМПЕТЕНТНОСТЬ КАК КРИТЕРИЙ КАЧЕСТВА ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ	111
Blanka Bogunović, Tijana Mirović: PROFESIONALNE KOMPETENCIJE MUZIČKI DAROVITIH NA KRAJU VISOKOG MUZIČKOG OBRAZOVANJA	117
Зорица Цветановић: НАСТАВА МАТЕРЊЕГ ЈЕЗИКА И УЧЕНИЦИ ДАРОВИТИ ЗА ГОВОРНУ ВЕШТИНУ	131
Јелена Цветковић, Миомира Ђурђановић, Данијела Здравих Михаиловић: АПСОЛУТНИ СЛУХ - ДАРОВИТОСТ ИЛИ РЕЛАТИВНИ ПОТЕНЦИЈАЛ	140
Јован Ђорђевић: ДИДАКТИЧКИ ОБЛИЦИ, ПОСТУПЦИ, ОРГАНИЗАЦИЈА, САДРЖАЈИ И МЕТОДЕ, ПРИМАРНЕ ОСОБЕНОСТИМА И ПОТРЕБАМА ДАРОВИТИХ УЧЕНИКА	149
Ancuța Franț: PERSPECTIVE ALE FORMĂRII CADRELOR DIDACTICE PENTRU EDUCAREA ELEVILOR SUPRADOȚĂI	159
Владимир Глаголев: СОЦИОКУЛТУРНЫЕ И ОБУЧАЮЩИЕ ФАКТОРЫ В РАЗВИТИИ ОДАРЕННОСТИ ШКОЛЬНИКОВ И СТУДЕНТОВ	166
Grozdanka Gojkov, Aleksandar Stojanović: KRITIČKO MIŠLJENJE KAO INDIKATOR KVALITETNOG OBRAZOVANJA DAROVITIH STUDENATA	177
Aleksandra Gojkov Rajić: OBRADA KNJIŽEVNOG TEKSTA KAO FAKTOR PODIZANJA KVALITETA NASTAVE NEMAČKOG KAO STRANOG JEZIKA ZA DAROVITE	196
Anton A. Писа: IMAGINEA DE SINE A OMUL POSTMODERN	205
Нинослав Качарић: ДОПРИНОС ВЕРСКЕ НАСТАВЕ МОРАЛНОСТИ ДАРОВИТИХ КАО ИНДИКАТОР КВАЛИТЕТА ОБРАЗОВАЊА	216
Александра Каралић: СТИЦАЊЕ РИТМИЧКО-МЕТРИЧКИХ ВЕШТИНА ТОКОМ ОБРАЗОВАЊА МУЗИЧКИ ДАРОВИТИХ	226
Љупчо Кеверески, Весна Хорватовиќ: КВАЛИТЕТОТ НА ТРЕТМАНОТ НА НАДАРЕНИТЕ И ТАЛЕНТИРАНИТЕ ВО ОБРАЗОВНИОТ СИСТЕМ НА Р. МАКЕДОНИЈА	246

Славица Коматина: ДА ЛИ ДАРОВИТА ДЕЦА ИЗ РОМСКЕ НАЦИОНАЛНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ ИМАЈУ ШАНСЕ У НАШЕМ ОБРАЗОВНОМ СИСТЕМУ	263
Драгољуб Крнета: УЛОГА НАГРАДЕ И КАЗНЕ У ПОДСТИЦАЊУ ДАРОВИТИХ	272
Ljiljana Krneta, Gabrijela Bundalo: PERCEPCIJA SADAŠNJOSTI I VIZIJA BUDUĆNOSTI DAROVITIH UČENIKA.....	286
Славица Максић: УПРАВЉАЊЕ КРЕАТИВНОШЋУ У ШКОЛИ	294
Jelena Maksimović, Jelena Petrović: ULOGA ŠKOLSKIH PEDAGOGA U OBRAZOVANJU DAROVITIH	305
Mariana Marin: EVALUAREA PE BAZĂ DE CRITERII, ÎN CADRUL PROIECTELOR DE GRUP	317
Данило Ж. Марковић: СПЕЦИФИЧНОСТ КВАЛИТЕТА ОБРАЗОВАЊА ДАРОВИТИХ	329
Lizica Mihut: NOUTAȚI PRIVIND EDUCAȚIA DIN ROMÂNIA	342
Jovana Milutinović, Slađana Zuković: KVALITETNO OBRAZOVANJE DAROVITIH U KONTEKSTU MODELA ŠKOLOVANJA DECE KOD KUĆE	347
Danijela Mišić: DRAMSKE RADIONICE ENGLESKOG JEZIKA - PRIMERI PODSTICANJA KREATIVNOSTI DAROVITE DECE MLAĐEG UZRASTA	354
Танја Недимић: УЛОГА НАСТАВНИКА У РАЗВОЈУ СТВАРАЛАЧКИХ СПОСБНОСТИ СТУДЕНАТА	360
Маринел Негру: ПЕРСОНАЛИЗАЦИЈА УЧЕЊА КАО ИМПЕРАТИВ У ОБРАЗОВАЊУ ДАРОВИТИХ	368
Polonca Pangrčić: STRATEGIJE POUČEVANJA NADARJENIH UČENCEV ZA 21. STOLETJE	375
Снежана Пртљага, Даница Веселинов: ZNAČAJ PREDŠKOLSKOG KURIKULUMA U PODSTICANJU DAROVITOSTI	388
Вера Ж. Радовић: ИНДИВИДУАЛИЗОВАНИ МОНОЛОГ	397
Dušan M. Savićević: STVARALAŠTVO I KVALITET POSMATRANI SA STANOVIŠTA ANDRAGOGIJE	408
Маргарита Силантјева: ЦЕННОСТНИЙ ПОТЕНЦИАЛ НЕФОРМАЛИЗУЕМЫХ КОМПОНЕНТОВ ОБУЧЕНИЯ: ФИЛОСОФСКО-КОМПАРАТИВНЫЙ АНАЛИЗ	414
Dragica Stanojlović: MLADI U POKRETU INICIJATIVA EVROPSKE UNIJE KAO MOGUĆNOST ZA IMPLEMENTACIJU PROGRAMA ZA DAROVITE	426
Jasmina Starc, Iva Konda, Barbara Rodica: SKILLS OF GIFTED EMPLOYEES FOR LEARNING	434
Jasmina Starc: METHODS OF DETECTING OF GIFTED EMPLOYEES IN AN ORGANIZATION	441
Петар Стојаковић: ИНДИВИДУАЛИЗАЦИЈА УЧЕЊА И НАСТАВЕ КАО ПРЕТПОСТАВКА ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОГ РАДА СА ДАРОВИТИМА	447
Љубивоје Стојановић: ТЕОЛОШКИ ДОПРИНОС КВАЛИТЕТУ ОБРАЗОВАЊА ДАРОВИТИХ	464

Nataša Sturza Milić: STRUČNO USAVRŠAVANJE VASPIITAČA - DOPRINOS KVALITETU RADA SA MOTORIČKI DAROVITOM DECOM	474
Tomislav Suhecki: KVALITET OBRAZOVANJA I DAROVITI	488
Урош Шуваковић: ДАРОВИТИ И ШКОЛСКИ СИСТЕМ	493
Горан Вилотијевић: УЛОГА ПРОГРАМА РАЗВИЈАЈУЋЕ НАСТАВЕ У КВАЛИТЕТНОМ РАДУ СА ДАРОВИТИМА	502

IV Prikaz knjige

Ружица Петровић: ДИЈАЛОГ КАО ПУТ САЗНАЈНЕ И МОРАЛНЕ САМОПРОМЕНЕ (Љубивоје Стојановић, Култура дијалога, Вршац, 2013	515
---	-----

THE BOOK OF COLLECTED ARTICLES OF
THE PRESCHOOL TEACHER TRAINING COLLEGE
"MIHAILO PALOV" - VRŠAC

INTERNATIONAL CONFERENCE
"THE GIFTED AND EDUCATIONAL QUALITY"

Contents:

	page
Introductory remarks	13
Conference participants	19
 I In the honour of the Academicians Bosiljka and Jovan Dordevic	
Bosiljka Đorđević: REMINISCENCE FROM THE STUDENTS' POINT OF VIEW.....	27
Jovan Đorđević: THE FIRST POST-WAR GENERATIONS OF PEDAGOGUES.....	29
Nikola Potkonjak: IN THE HONOR OF THE ACADEMICIANS BOSILJKA AND JOVAN DORDEVIC.....	31
Dušan M. Savićević: THE SCIENTIFIC CONTRIBUTION OF JOVAN DORDEVIC TO SERBIAN PEDAGOGY	34
Đorđe Đurić: ACADEMICIAN BOSILJKA DORDEVIC - A RENOWNED SCIENTIST AND TEACHER.....	40
Stipan Jukić: ACADEMICIAN AND PROFESSOR JOVAN DORDEVIC... ..	46
Petar Stojaković: BIOGRAPHICAL INFORMATION OF THE ACADEMICIAN BOSILJKA DORDEVIC.....	49
Mladen Vilotijević: ENCOURAGEMENT EXAMPLES CONNECTING TALENT AND PERSISTANCE	51
Radovan Grandić: ACADEMICIAN JOVAN DORDEVIC	54
Tanja Nedimović: RESEARCH ON THE QUESTION OF TALENT IN THE WORKS OF ACADEMIC	57
Aleksandar Stojanović: CONTRIBUTION OF DR JOVAN DORDEVIC TO THE THEORY OF MORAL EDUCATION AND THE RESEARCH ON SOCIO-MORAL VALUES	60
 II Discussion impulses	
Mojca Jurišević: REFLECTION ON QUALITY: A VOICE OF GIFTED STUDENTS IN THE EDUCATIONAL CONTEXT	67
Ljupčo Kevereski: THE QUALITY OF THE EDUCATION OF THE GIFTED AND TALENTED IMPERATIVE AND CHALLENGE IN THE 21 st CENTURY	70

III Paper presentations and discussion

Milica Andevski, Mira Vidaković: THE GIFTED IN PEDAGOGICAL AND NEOLIBERAL PRINCIPLE ILLUSIONS	79
Radovan Antonijević: EFFICIENCY AND EFFECTIVENESS AS DIMENSIONS OF QUALITY OF EDUCATION OF GIFTED	88
Jasmina Arsenijević, Željko Vučković: PSYCHOLOGISATION AND ECONOMIZATION OF THE PEDAGOGICAL WORK WITH THE GIFTED	93
Snežana Babić Kekez: GIFTED STUDENTS EDUCATION QUALITY AND EDUCATIONAL POLICY	103
Elena Viktorovna Berežnova: PROFESSIONAL COMPETENCE AS A QUALITY CRITERION OF FUTURE TEACHERS' EDUCATION	111
Blanka Bogunovic, Tijana Mirović: PROFESSIONAL COMPETENCIES OF MUSICALLY GIFTED AFTER HIGH MUSIC EDUCATION	117
Zorica Cvetanović: TEACHING MOTHER TONGUE AND STUDENTS GIFTED IN SPEAKING SKILL	131
Jelena Cvetković, Miomira Đurđanović, Danijela Zdravić Mihailović: ABSOLUTE PITCH - A GIFT OR A RELATIVE POTENTIAL	140
Jovan Đorđević: DIDACTIC FORMS, ACTIONS, ORGANIZATION OF CONTENTS AND METHODS APPROPRIATE FOR SPECIFIC FEATURES AND NEEDS OF GIFTED STUDENTS	149
Ancuta Frant: PERSPECTIVES OF TEACHER TRAINING FOR WORK WITH GIFTED STUDENTS	159
Vladimir Glagolev: SOCIO-CULTURAL AND EDUCATIONAL FACTORS IN THE DEVELOPMENT OF GIFTED STUDENTS AND STUDENTS	166
Grozdanka Gojkov, Aleksandar Stojanović: CRITICAL THINKING AS AN INDICATOR OF QUALITATIVE EDUCATION OF THE GIFTED	177
Aleksandra Gojkov Rajić: THE ROLE OF A LITERARY TEXT IN QUALITY INCREASE OF FOREIGN LANGUAGE TEACHING FOR THE GIFTED	196
Anton A. Ilica: DIDACTIC COMPETENCE AND THE REFORMERS OF EDUCATION	205
Ninoslav Kačarić: CONTRIBUTION OF RELIGIOUS EDUCATION TO THE MORALITY OF THE GIFTED AS AN INDICATOR OF THE QUALITY OF EDUCATION	216
Aleksandra Karalić: ACQUISITION OF RHYTHMIC-METRIC SKILLS DURING EDUCATION OF MUSICALLY GIFTED	226
Ljupčo Kevereski, Vesna Horvatović: QUALITY OF EDUCATION FOR GIFTED AND TALENTED AS AN IMPERATIVE CHALLENGE IN THE 21ST CENTURY	246

Slavica Komatina: DO TALENTED ROMA CHILDREN HAVE A CHANCE IN EDUCATIONAL SYSTEM IN SERBIA	263
Dragoljub Krneta: ROLE OF REWARD AND PUNISHMENT IN ENCOURAGING GIFTED CHILDREN	272
Ljiljana Krneta, Gabrijela Bundalo: PERCEPTION OF PRESENT AND VISION OF FUTURE OF GIFTED STUDENTS	286
Slavica Maksić: MANAGING CREATIVITY AT SCHOOL: MISSING LINK OR IMPOSSIBLE MISSION	294
Jelena Maksimović, Jelena Petrović: ROLE OF SCHOOL PEDAGOGUES IN GIFTED EDUCATION	305
Mariana Marin: EVALUATION ACCORDING TO CRITERIA, WITHIN GROUP PROJECTS SCIENTIFIC-DIDACTIC APPROACH TO TEACHER EDUCATION	317
Danilo Ž. Marković: SPECIFIC FEATURES OF THE QUALITY OF GIFTED EDUCATION	329
Lizica Mihut: NOVELTIES ON EDUCATION IN ROMANIA	342
Jovana Milutinović, Slađana Zuković: QUALITY EDUCATION FOR THE GIFTED IN THE CONTEXT OF HOMESCHOOLING	347
Danijela Mišić: ENGLISH LANGUAGE DRAMA WORKSHOPS - EXAMPLES OF STIMULATING CREATIVITY OF GIFTED CHILDREN OF YOUNGER AGE	354
Tanja Nedimović: THE ROLE OF TEACHERS IN DEVELOPMENT OF CREATIVE ABILITIES OF STUDENTS	360
Marinel Negru: PERSONALIZING LEARNING AS AN ACCES IN THE EDUCATION OF GIFTED	368
Polonca Pangrčić: STRATEGIES OF GIFTED STUDENT EDUCATION FOR 21ST CENTURY	375
Snežana Prtljaga, Danica Veselinov: THE IMPORTANCE OF PRESCHOOL CURRICULUM IN THE ENCOURAGEMENT OF THE GIFTED.....	388
Vera Ž. Radović: INDIVIDUALIZED MONOLOGUE	397
Dušan M. Savićević: CREATIVE WORK AND QUALITY FROM THE STANDPOINT OF ANDROGOGY	408
Margarita Silantjeva: NON-FORMALIZABLE COMPONENTS OF EDUCATION AS A SPECIFIC VALUE: PHILOSOPHICAL AND COMPARATIVE ANALYSIS	414
Dragica Stanojlović: YOUTH ON THE MOVE	426
Jasmina Starc, Iva Konda, Barbara Rodica: SKILLS OF GIFTED EMPLOYEES FOR LEARNING	434
Jasmina Starc: METHODS OF DETECTING OF GIFTED EMPLOYEES IN AN ORGANIZATION	441
Petar Stojaković: INDIVIDUALIZATION OF THE TEACHING PROCESS AS A PRESUMPTION IN IMPROVEMING QUALITY OF EDUCATION GIFTED AND TALENTED CHILDREN AND STUDENTS	447
Ljubivoje Stojanović: THEOLOGICAL CONTRIBUTION TO THE QUALITY OF EDUCATION FOR GIFTED STUDENTS	464

Nataša Sturza Milić: PROFESSIONAL DEVELOPMENT OF PRESCHOOL TEACHERS - CONTRIBUTION TO QUALITY OF WORK WITH MOTOR GIFTED CHILDREN	474
Tomislav Suhecki: EDUCATION QUALITY AND THE GIFTED	488
Uroš Šuvaković: TALENTED AND SCHOOL SYSTEM	493
Goran Vilotijević: THE ROLE OF DEVELOPING TEACHING PROGRAM IN QUALITY GIFTED EDUCATION	502

III Book Reviews

Ružica Petrović: DIALOGUE AS A WAY OF COGNITIVE AND MORAL SELF-CHANGE - Ljubivoje Stojanovic, Kultura dijaloga (Culture of Dialogue), Vrsac, 2013	515
---	-----

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Овај, 19. по реду, округли сто, на коме су наше рефлексije и саопштења налаза истраживања усмерени ка даровитима, организован је у част академика Босиљке и Јована Ђорђевића, наших уважених професора који су од првога скупа са нама, пружајући нам пример у посвећености тематици којом се бавимо, свестраном анализом нових налаза наших и иностраних истраживача, помажући нам да одаберемо актуелне проблеме за дискусију на скуповима и да дефинишемо питања којима бисмо свестрано улазили у суштину феномена даровитости. Наша сарадња обележена је и заједничким истраживачким пројектима и објављивањем монографија о даровитима. Некима су професори били незванични ментори при изради дисертација, консултанти у изради инструмената, а мени су и данас мера озбиљности истраживачког приступа и истрајности да се консеквентно испита проблем из више углова и критички сагледају налази, како се не би истраживало ради истраживања. Ово, и још много тога, налази се у разлозима што је овај скуп организован са захвалношћу цењеним професорима у част. Желимо да и на овај начин укажемо поштовање и захвалност за све што нам професори несебично пружају, за слободу којом смо им се обраћали у дилемама, сигурну менторску подршку у консултацијама и било би још пуно тога да се набраја, но, у овом се зборнику налазе обраћања угледних сарадника професора и професорице и њиховог стваралаштва, те ће о њиховом научном доприносу у текстовима који следе бити више речи. Овде, за увод, само наглашавање израза великог поштовања за научне доприносе тематици којом смо се на округлим столовима бавили, дакле, даровитима, и за менторску подршку колегама који су радили на истраживању феномена креативности и даровитости.

Дакле, први део овога зборника резимеа садржи текстове посвећене осврту на научни допринос и стваралаштво академика Босиљке и академика Јована Ђорђевића, који ће у свечаном делу скупа бити саопштени њима у част, а у другом делу су резимеи по којима ће се водити дискусија на скупу.

Тематика скупа заснована је на тешкоћама да се јасно каже шта, уствари, представља квалитет, на разликама у приступу дефинисању квалитета образовања, за које би се могло рећи да су варијанте истог приступа – сагледавање квалитета преко димензија, а иза овога и на сагледавању места актуелних приступа квалитету образовања, који

уводе културу провере засноване на спољашњој контроли исхода, која има основа у механицистичко-техницистички оријентисаним вредностима и поступцима, нормативистичкој филозофији и педагогији, и на крају, на економској логици. Алтернатива социокултурне и критичке струје у педагогији, указује на то да је за разматрање проблема квалитета незаобилазно уважити јединственост, целовитост, развојност, комплексност, динамичност, контекстуалност и непредвидивост као темељне карактеристике образовних процеса. Насупрот томе, сматра се да је квантификација утрла пут стандардизацији у којој се данас већ све јасније види опасност да се изгуби суштина и значење онога што заправо тражимо, што настојимо да „измеримо“. Овде се отвара суштинско питање квалитета и стандардизације у образовању које се односи на плурализам као одредницу времена у коме живимо – постмодерну, на механизме који могу да одговарају бројним подразумеваним перспективама различитих група и појединаца са различитим контекстима и погледима на то шта је квалитет. Ако не можемо доћи до универзалног одређења овога појма, онда је питање колико његово схватање остаје везано за контекст, и да ли у схватање улазе и својства феномена као што је образовање (комплексност, динамичност, неухвативост...), што отвара путеве различитом дефинисању појма квалитет у образовању, а ако не знамо шта је квалитет, иако знамо да је то нешто пожељно, онда ово отвара и питање смисла одређивања, дефинисања концепта квалитета уопште па и у образовању. За тематику скупа значајно је да у време постмодерне и конструктивизма не изгледа немогуће гледиште да се квалитет обликује према личним намерама и мерама, те он није нека одређена суштина него оно што ми у њему видимо, тако да покушаји одређивања појма квалитет не успевају да се „носе“ са његовом неухвативошћу, непрозирношћу, субјективношћу, која се на крају сматра његовом инхерентном карактеристиком. Тако, могло би се из овога угла сматрати да актуелна евалуативна истраживања квалитета у образовању више говоре о инструментима којима се квалитет процењује и схватањима и намерама оних који су те инструменте креирали, него о самом квалитету, што је у сагласју са схватањима о контексту промене парадигме кроз коју посматрамо свет – оно што посматрамо није сама природа, него природа коју можемо сазнати методом испитивања коју смо изабрали, што може водити томе да своје вредности сматрамо универзалним (Капра, 1998). А, из угла даровитих, питање квалитета у образовању задире и у схватања образовања као подстицања развоја и јачање појединаца, индивидуални развој – индивидуацију. И из овога угла покушаји да се у образовним стандардима уједини индивидуално, у принципу, никада

финализирано са општим, редуцираним на најважније, на заједничко, и истовремено финално и упоредиво, чини супротност сједињења у једном појму. Са позиција даривитих ово је још јасније видљиво.

Актуелни приступи у којима се компетенције дефинишу као когнитивне способности и вештине којима појединци располажу или их могу научити како би решили одређене проблеме, као и мотивацијске и др. способности којима адекватно одговарају на променљиве ситуације изједначају компетенције и способности, те се, на овај начин појам компетенција окреће ка когнитивној природи компетенција. Остале стране компетенција (предметне, социјане, персоналне и др.) су, углавном, запостављене. Функционална перспектива образовних стандарда и компетенција схваћена као стандарди школског постигнућа не могу бити агенси целовитог образовања личности, јер образовање *per definitionem* значи самообразовање, за шта даровити поседују и потенцијал и компетенцију, и односи се на индивидуалитет појединца као таквог, тј. на његов карактер, многострукост интереса и склоности, на његову креативност, самосталност, опхођење с другима, способност самосталног суђења и одлучивања итд. Образовни стандарди, у смислу обавезујуће, индивидуалне развојне норме, противурече природи процеса образовања даровитих, а као мерила (развоја личности) они немају смисла, јер особа као индивидуалитет може бити једино сама себи мерило. Тако да схватање образовања даровитих, као резултата самоактивности и индивидуалног приписивања значења и смисла (стварима, појавама, људима, свету), не може да прихвати „излаз“ (*output/outcom*) мерен тестовима постигнућа као своје домете. Такве мере исхода представљају само пунктуално мерење успеха, процеси и динамика (али и драматика) стицања и развијања способности, ставова (држања) и умећа остају у сенци. образовање даровитих је, у педагошкој перспективи, више од (технолошке) способности успешног решавања проблема, односно објективном мерењу није сигурно да ће бити доступна суштина педагошког деловања, јер није увек сигурно да је оним што је утврђено даровити достигао свој максимум. Одлучујуће у образовном процесу даровитих ипак остаје ван објективног мерења и спољне контроле. Тако да стандарди нису инструменти који би били у функцији процеса индивидуације даровитих. Требало би зато да се елементи концепта образовних стандарда промисле на новим основама и да се поново сагледа педагошка перспектива образовања, да се озбиљно критички размотри оксиморонска основа „образовних стандарда“, не да би се они сасвим одбацили, него да се стандарди, који се фокусирају на постигнућа (оутпут-парадигма), сагледају не само из угла економско-функционалистичког инструмента контроле

ефикасности система, него да им се јаче нагласи педагошка перспектива, која је, како сада ствари стоје, занемарена. Циљеви постизања изванредности даровитих су индивидуални и у појединачним актиотопима се предвиђају за даљи појединачни развој. Организационе структурне промене образовних реформи у Србији нису суштинске и не иду ка култури квалитета у којој је доминатно место подстицање аутономије учења и развоја у којој би своје место нашли и даровити. Потребни су нови педагошки и дидактички импулси, тако да је циљ скупа да допринесе расветљавању питања феномена квалитета образовања из угла посебности коју означава феномен даровитости. Управљање квалитетом образовања у предзаку је стратегија одрживог развоја и условљено условима висококомпетитивног глобалног тржишта. Одрживи развој подразумева управљање које се не задржава на адаптивним одговорима окружењу, него иновативност развоја подразумева компетенције међу којима посебно место припада спремности за промене, дакле присуство високо развијене флексибилности, кретивног и недогматског мишљења, способност прихватања плуралитета идеја, толерисања неизвесности у когнитивном смислу, а у конативном иницијативност, иновативност и спремност за преузимање ризика. Питања феномена квалитета образовања даровитих из поменутих аспеката у динамичним токовима савремених кретања добијају посебан значај посебношћу даровитости и њеним друштвеним значајем. Поменутом циљу допринело је сагледавање питања која се на директан или индиректан начин дотичу у саопштењима на скупу, а односе се на следеће:

- Даровити и управљање квалитетом високошколске наставе.
- Даровити и актуелни приступи феномену квалитета, засновани на спољашњој контроли исхода (механицистичко-техницистичка оријентација и економска логика), као и алтернатива заговорника социокултурне и критичке струје у педагогији, која инсистира на уважавању суштинских карактеристика феномена образовања (јединственост, целовитост, развојност, комплексност, динамичност, контекстуалност, непредвидивост...).
- Даровити и квалитет високошколске наставе сагледаван вредновањем нивоа осварености суштинских индикатора који се односе на: савладаност студијских програма, оствареност сопственог развоја, усклађеност личног система вредности са добробити друштвеног напретка, оспособљеност за практичну примениу наученог, оспособљеност за самоучење и оспособљеност за иновативност.
- Даровити и управљање променама из угла одрживог развоја.

- Квалитет студија даровитих из угла интенција Болоњског процеса; усмереност структурних промена на кохерентност европског високошколског образовног простора.
- Теоријске основе за одређивање суштине квалитета образовања даровитих.
- Поимање квалитета образовања даровитих; различитост приступа у дефинисању, као последица друштвено-интересних фрагментација, квалитет као дескриптивни или нормативни појам.
- Различита схватања квалитета: квалитет као атрибут у ужем и ширем смислу; као степен изврности; као мера вредности, као израженост нивоа остварености циља и квалитет као мера остваривања стандарда; мултидимензионалност, која је у основи комплексности, условљене бројним факторима и њиховом испреплетаношћу на индивидуалној и социјалној равни.
- Која обележја индикатора квалитета се могу сматрати поуздани индикатори за релевантну евалуацију квалитета образовања даровитих?
- Даровити и различити приступи сагледавању квалитета, условљени бројним димензијама и разликама у начинима сагледавања, као последицама разлика у теоријским полазиштима која су у основи фокусирања на одребене димензије квалитета образовања.
- Индикатори квалитета високошколског образовања даровитих из угла доприноса високошколске наставе остваривању еманципаторних потенцијала (потпунијем самоопажању и саморефлексијом, самовођеном учењу које би требало да осигура слободу деловања личности по узору на савремене филозофске дискусије које воде ка стварању компетенција очекиваних у савременом радном и друштвеном контексту).
- Квалитет образовања даровитих и савремена филозофија образовања.
- Даровити и индикатори еманципаторних потенцијала, као елемената квалитета образовања.
- „Култура учења“, као индикатор квалитета високошколског образовања даровитих студената.
- Даровити и стандарди у образовању.
- Проблеми евалуације квалитета и даровити.
- Појам квалитета образовања даровитих
- Образовни стандарди и аутономија учења и развоја.
- Даровити у неолиберализацији и новој образовној парадигми.

- Даровити у глобалним друштвеним променама – образовни стандарди – уједначавање система образовања – нивелисање националних и локалних образовних карактеристика и квалитета академских заједница.
- Различитост легитимитета квалитета образовања (функционални приступи, хуманистички приступи).
- Даровити и реконструкција образовања – осигурање прилива „људског капитала“ за тржиште рада.
- Даровити и неолиберална логика у образовању – могућност слободног избора појединца (слободно тржиште – право на квалитетно образовање – концепт компетенција).
- Даровити и сврха образовања данас (Лисабонска стратегија 2000.).
- Даровити и квалитет високошколске наставе.
- Квалитет образовања: нова образовна парадигма и даровити.
- Даровити и квалитет студија у структурној реформи високог образовања.
- Мониторинг и евалуација рада у васпитно-образовним установама у циљу оснаживања квалитета образовања даровитих.
- Квалитетно образовање даровите деце: стратегије рада.

На скупу је учествовало 93 истраживача из 8 земаља (Словеније, Хрватске, Босне и Херцеговине, Македоније, Румуније, Русије, Енглеске, Србије), који су дискусијама и радовима допринели да се нека од отворених питања разјасне, као и да се сагледају нови углови феномена квалитета образовања даровитих, тј. да се отворе нова питања за нека нова истраживања и тиме допринели бољем разумевању питања индикатора постигнућа изванредности, односно разумевању питања докле иде изванредност појединаца, да ли постоје критеријуми за изванредност, да ли их је могуће одредити, или да ли их је потребно одређивати, чак, предвиђати, посебно из угла стандарда и постизања индивидуалне изванредности и аутономије учења и развоја даровитих.

Грозданка Гојков

UČESNICI 19. OKRUGLOG STOLA

Milica Andevski, Filozofski fakultet, Novi Sad
Mira Vidaković, Fakultet za Menadžment, Sremski Karlovci
Daroviti u iluzijama pedagoškog i neoliberalnog principa

Радован Антонијевић, Филозофски факултет Универзитета у Београду
Одељење за педагогију и андрагогију
Ефикасност и ефективност као димензије квалитета образовања даровитих

Jasmina Arsenijević, Visoka škola strukovnih studija za obrazovanje vaspitača, Kikinda
Željko Vučković, Pedagoški fakultet, Sombor
Psihologizacija i ekonomizacija pedagoškog rada sa darovitima

Snežana Babić Kekez,
Univerzitet u Novom Sadu, Prirodno-matematički fakultet, Medicinski fakultet,
Novi Sad
Kvalitet obrazovanja darovitih studenata i obrazovne politike

Бережнова Елена Викторовна
МГИМО - Универзитет (Россија, Москва)
*Професионална компетентност как критериј квалитета подготівки
будуцих учителей*

Blanka Bogunović, Fakultet muzičke umetnosti, Univerzitet umetnosti u Beogradu
Tijana Mirović, Fakultet muzičke umetnosti, Univerzitet umetnosti u Beogradu
Profesionalne kompetencije muzički darovitih na kraju visokog muzičkog obrazovanja

Adrijan Božin, Viorika Paser
Visoka škola strukovnih studija za vaspitače „Mihailo Palov“, Vršac
Obrazovanje nastavnika – pretpostavka kvalitetne vaspitni-obrazovne podrške darovitima

Зорица Цветановић, Универзитет у Београду, Учитељски факултет
Настава матерњег језика и ученици даровити за говорну вештину

Јелена Цветковић, Миомира Ђурђановић, Данијела Здравих Михаиловић
Факултет уметности, Универзитет уметности у Нишу
Апсолутни слух - даровитост или релативни потенцијал

Јован Ђорђевић, САО, Београд
*Дидактички облици, поступци, организација садржаја и методе примерене
особеностима и потреба даровитих ученика*

Милош Ђорђевић, Висока школа струковних студија за васпитаче
„Михаило Палов“, Вршац
Филозофски и критички заснован појам критике

Mirosava Đurišić Bojanović, Filozofski fakultet u Beogradu
Timsko i individualno postignuće u kreatinom rešavanju problema

Ivan Ferbežer, Slovenia, Europe
Kvalitetne spremembe izobraževanja nadarjenih v 21. stoletju

Ancuța Franț, DPPD- Universitatea de Vest din Timișoara
Perspektive ale formării cadrelor didactice

В.С. Глаголев
МГИМО – Университет (Москва, Россия)
Социокультурные и обучающие факторы в развитии одаренности школьников и студентов

Aleksandra Gojkov Rajić, Univerzitet u Beogradu, Učiteljski fakultet, Beograd,
Visoka škola strukovnih studija za vaspitače „Mihailo Palov“, Vršac
*Obrada književnog teksta kao faktor podizanja kvaliteta nastave stranog jezika za darovite /
Шлога (обрåde) književnog teksta u podizanju kvaliteta nastave stranog jezika za darovite*

Grozanka Gojkov, Visoka škola strukovnih studija za vaspitače „M. Palov“, Vršac,
Učiteljski fakultet Univerziteta u Beogradu – Nastavno odeljenje, Vršac
Kritičko razmišljanje kao indikator kvalitetnog obrazovanja darovitih

Anton Ilica, University „Aurel Vlaicu“, Arad
Didactic competence and the reformers of education

Александра Каралић
Музичка школа „Коста Манојловић“, Београд
Стицање ритмичко-метричких вештина током образовања музички даровитих

Gabriela Kelemen, University „Aurel Vlaicu“ from Arad
Education quality as an expression of excellence

Љупчо Кеверески, Педагошки факултет, Битола, Македонија
Квалитетот на образованието на надарените и талентираниите како императив и предизвик во 21. век

Љупчо Кеверески, Македонска асоцијација за надарени и талентирани
Весна Хорватовиќ, Бирото за развој на образованието на Р. Македонија
Квалитетот на образованието на надарените и талентираниите во Р. Македонија

Slavica Komatina
AGENDA, Centar za podršku porodici, Beograd
Da li darovita deca romske nacionalne zajednice imaju šanse u našem obrazovnom sistemu

Драгољуб Крнета, Филозофски факултет Пале, БиХ
Улога награде и казне у подстицању даровитих

Љиљана Крнета, Факултет Политичких наука, Бања Лука, РС, БиХ
Габријела Бундало, ОШ Пазар, Тузла, ФБиХ
Перцепција садашњости и визија будућности даровитих ученика

Zora Krnjić, Institut za psihologiju, Filozofski fakultet, Univerzitet u Beogradu
Karijerno vođenje i savetovanje darovitih studenata

Svetlana Kurteš, University of Portsmouth
European Network for Intercultural Education Activities (ENIEDA)
Developing key competences in linguistics and intercultural education: a Constructivist approach

Duška Lazarević, Univerzitet u Beogradu, Fakultet sporta i fizičkog vaspitanja
Akademski self-koncept i školsko postignuće darovitih učenika

Nataša Lalić Vučetić, Snežana Mirkov
Institut za pedagoška istraživanja, Beograd
Pretpostavke kvalitetnijeg obrazovanja darovitih: podsticanje inicijative nastavnika

Biljana Lungulov, Olivera Gajić
Filozofski fakultet u Novom Sadu, Odsek za pedagogiju
Fenomen kvaliteta visokog obrazovanja i obrazovne potrebe darovitih studenata

Jelena Maksimović, Jelena Petrović
Univerzitet u Nišu, Filozofski fakultet
Uloga školskih pedagoga u obrazovanju darovitih

Славица Максић, Институт за педагошка истраживања, Београд
Управљање креативношћу у школи: карика која недостаје или немогућа мисија

Данило Ж. Марковић, Српска академија образовања, Београд
Специфичност квалитета образовања даровитих

Мaja Matrić, Pedagoški fakultet u Mariboru, Slovenija
Kako osnovnošolski učitelji dojemaju splošno nadarjene učence, učence z motnjou vedenja in osebnosti ter likovno nadarjene učence?

Lizica MIHUȚ, University „Aurel Vlaicu“, Arad
Novities on education in Romania

Jovana Milutinović, Slađana Zuković
Filozofski fakultet, Univerzitet u Novom Sadu, Novi Sad
Kvalitetno obrazovanje darovitih u kontekstu modela školovanja dece kod kuće

Данијела Мишић, Учитељски факултет у Врању, Универзитет у Нишу
Драмске радионице енглеског језика – примери подстицања креативности даровите деце млађег узраста

Адријан Негру
Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов“, Вршац
Учитељски факултет, Београд
Деоетолошке импликације у раду са даровитом децом

Маринел Негру, Учитељски факултет, Београд
Персонализација учења као императив у образовању даровитих

Tanja Nedimović, Visoka škola strukovnih studija za vaspitače „Mihailo Palov“, Vršac
Uloga nastavnika u razvoju stvaralačkih sposobnosti studenata

Радмила Николић, Универзитет у Крагујевцу, Учитељски факултет у Ужицу
Нека питања квалитета образовања даровитих

Polonca Pangrčič, OŠ Cerkevjak – Vitomarci, Cerkevjak, Slovenija
Strategije poučavanja nadarjenih učenaca za 21. stoletje

Александар М. Петровић, Универзитет у Приштини, Филозофски факултет
у Косовској Митровици, Косово-Србија
*Култура учења и даровити студенти према поимању квалитета високошколског
образовања*

Ружица Петровић
Факултет педагошких наука Универзитета у Крагујевцу - Јагодина
Висока школа струковних студија за васпитаоче „Михаило Палов, Вршац
Даровитост и стваралаштво ученика и наставника у процесу образовања

Jelena Portner Pavićević, I osnovna škola, Varaždin, Hrvatska
Valerija Večeji Funda, OŠ Ante Starčevića, Lepoglava, Hrvatska
Međukurikulum odgoja i obrazovanja darovitih učenika u osnovnoj školi

Jelena Prtljaga
Visoka škola strukovnih studija za vaspitače "Mihailo Palov", Vršac
Učiteljski fakultet – Beograd, Nastavno odeljenje u Vršcu
Kvalitet nastave engleskog jezika i mogućnosti za rad sa darovitima

Predrag Prtljaga, Visoka škola strukovnih studija za vaspitače „Mihailo Palov“ u Vršcu
Kvalitet obrazovanja darovitih u kontekstu informatičkog društva

Snezana Prtljaga, Visoka škola strukovnih studija za vaspitače „Mihailo Palov“, Vršac
Uloga inovativnih metoda u radu sa darovitim učenicima

Вера Ж. Радовић, Универзитет у Београду, Учитељски факултет
Индивидуализовани монолог

Марија Д. Сакач, Мара Кнежевић
Педагошки факултет у Сомбору, Универзитет у Новом Саду
*Образовне стратегије у раду са даровитим ученицима – облици и психолошке
импликације*

М.В. Силантјева
МГИМО –Универзитет (Москва, Русија)
*Ценностни потенцијал неформализуемог компонента учења:
филозофско-компаративни анализ*

Стана Смиљковић, Учитељски факултет у Врању, Универзитет у Нишу
Креативност деце у стварању литерарних текстова

Dragica Stanojlović, Visoka škola strukovnih studija za vaspitače „Mihailo Palov“, Vršac
*Mladi u pokretu inicijativa Evropske unije kao mogućnost za implementaciju programa
za darovite*

Jasmina Starc, Iva Konda, Barbara Rodica
Fakulteta za poslovne in upravne vede Novo mesto, Slovenija
Visoka šola za upravljanje in poslovanje Novo mesto, Slovenija
Sposobnosti nadarjenih zaposlenih za učenje

Milena Stipić, Radovan Grandić
Filozofski fakultet, Novi Sad
Liderstvo u obrazovanju darovitih

Petar Stojaković, Odsjek za psihologiju, Univerzitet u Banja Luci
Individualizacija nastave kao pretpostavka unapređenja kvaliteta vaspitnoobrazovnog rada sa darovitim i talentovanim učenicima

Aleksandar Stojanović
Učiteljski fakultet - Beograd
Visoka škola strukovnih studija za vaspitače „Mihailo Palov“, Vršac
Uticaj obrazovnih standarda na kvalitet nastave i kompetencije darovitih učenika

Буба Стојановић, Универзитет у Нишу, Учитељски факултет у Врању
Бајка као подстицај даровитима

Љубивоје Стојановић, Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов“, Вршац
Теолошки допринос квалитету образовања даровитих

Наташа Стурза Милић
Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов“, Вршац
Стручно усавршавање васпитача – допринос квалитету рада са моторички даровитом децом

Tomislav Suhecki, Visoka škola strukovnih studija za vaspitače „Mihailo Palov“, Vršac
Kvalitet obrazovanja i daroviti

Krstivoje Špijunović, Univerzitet u Kragujevcu, Učiteljski fakultet u Užicu
Mirko Dejić, Univerzitet u Beogradu, Učiteljski fakultet u Beogradu
Sanja Maričić, Univerzitet u Kragujevcu, Učiteljski fakultet u Užicu
Obrazovni standardi i unapređivanje rada sa učenicima potencijalno darovitim za matematiku u razrednoj nastavi

Урош В. Шуваковић, Универзитет у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици
Филозофски факултет, Катедра за социологију, Косовска Митровица
Даровити и школски систем

Даница Веселинов, Љиљана Келемен
Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов“, Вршац
Екопедagoшка и екометодичка просвећеност даровитих ученика као конституент одрживог развоја

Горан Вилотијевић
Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов“, Вршац
Улога програма развијајуће наставае у квалитетном раду са даровитима

Е. В. Воевода
МГИМО – Университет (Москва, Россия)
Феномен «третьей культуры» – дар или проблема глобализации?

Биљана Вујасин, Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов“, Вршац
Компетенције наставника и васпитача у функцији квалитетног образовања даровитих

Соња Вујин, ОШ „2. октобар“, Зрењанин
Квалитет рада са даровитим ученицима у нижим разредима основне школе

Златко Жоглев, Универзитетот Св. Климент Охридски – Битола
Комуникациските компетенции на наставниците како детерминанта за квалитетно образование на надарените и талентираните

